

Μάνα του Στρατιώτη (Αντιναυάρχου τη)

η θρυλική αφίσα, έργο της Βάσως Κατράκη που προ-
τρέπει τις Ελληνοπούλες να πλέξουν «για τους στρατιώ-
τες», για τα «Παιδιά της Ελλάδος Παιδιά» που τραγου-
δήσε η Σοφία Βέμπο σε μοναδική Μιχάλη Σουγιούλ και
στίχους Μίμη Τσιφόρου. Φρόνημα, τέχνη, τραγούδι, όλες
οι αρετές των Ελλήνων μπήκαν, και κέρδισαν εκείνον τον
πόλεμο...

Καλλιόπη Λύκα

η θρυλική Μάνα του Στρατιώτη

Σύνοψη

Η Καλλιόπη Λύκα που ονομάστηκε από το Βασιλιά Γεώργιο «Μάνα του Στρατιώτη» υπήρξε το πρότυπο της σύγχρονης Ελληνίδας. Σύζυγος ήρωα, μητέρα ήρωα, στοργική νοσοκόμα στο πλευρό του τραυματία και λείαινα στη μάχη! Σε ολόκληρη τη ζωή της συμμετείχε ενεργά σε όλους τους Εθνικούς Αγώνες και προσέφερε ανεκτίμητες υπηρεσίες απόλυτα αφοσιωμένη στο Ιερό Καθήκον. Το Ελληνικό Κράτος δυστυχώς όχι μόνο δεν τίμησε όπως θα έπρεπε την προσφορά της αλλά της αρνήθηκε ακόμα και την νοσοκομειακή φροντίδα στο στρατιωτικό νοσοκομείο

όταν αυτή τη χρειάσθηκε.

Ψηλή με ωραίο παράστημα, παρά την προχωρημένη ηλικία της και με την καλοσιδερωμένη της στολή γεμάτη παράσημα και μετάλλια, πάντα χαμογελαστή μιλούσε με ενθουσιασμό για την Πατρίδα. Έτσι θυμάμαι μικρό παιδάκι τότε στα Γιάννενα τη θρυλική Μάνα του Στρατιώτου. Αγαπούσε όλο τον κόσμο αλλά ειδικά το Στρατό. Κυριολεκτικά το λάτρευε και συχνά έλεγε: «όπου υπάρχει Στρατός είναι ελεύθερη η Πατρίδα!». Η Καλλιόπη Ζάγκλη, αυτό ήταν το πατρικό της όνομα, είχε γεννηθεί στις 30 Ιανουαρίου του 1889 στην Άρτα. Ο πατέρας της ονομαζόταν Κωνσταντίνος, η μητέρα της Αγγελική και καταγόντουσαν από τους Καλαρρύτες, ένα ορεινό χωριό κοντά στα Γιάννενα. Η οικογένεια της ήταν πολύ εύπορη αλλά και εξαιρετικά φιλόανθρωπος. Η σπλαχνική μητέρα της πάντρευε άπορα κορίτσια και μαζί με το γενναιόδωρο σύζυγο της διέθετε μεγάλα ποσά για συμπαράσταση στους φτωχούς της Άρτας και στους φυλακισμένους. Είχαν βαθιά Χριστιανική Πίστη και απέραντη αγάπη για την Πατρίδα. Όπως είναι φυσικό αυτά τα στοιχεία είχαν άμεση επίδραση στη ψυχοσύνθεση της μικρούλας τότε Καλλιόπης και σφυρηλάτησαν ένα χαρακτήρα που αποδείχθηκε αδαμάντινος. Ο Έρωτας όμως, ο πανάρχαιος Θεός που δεν σταμάτησε ποτέ τα θαύματα του ήρθε και για την όμορφη τότε ηπειρωτοπούλα. Ήταν μάλιστα μπαρουτοκαπνισμένος με τη μορφή του Υπολοχαγού Πεζικού Δημητρίου Γ. Λύκα. Οι δύο νέοι εκείνης της εποχής, αγαπήθηκαν και σύντομα παντρεύτηκαν. Απέκτησαν μόνο ένα παιδί που το βάπτισαν Γεώργιο. Οι μέρες που ακολούθησαν ήταν εξαιρετικά δύσκολες. Είχαμε διαρκώς πολέμους. Ο Δημήτριος Λύκας δεν έλειψε από καμμία μάχη. Παντού έδινε το παρόν και έδειχνε την ανδρεία του. Το στήθος του γέμιζε παράσημα καθώς και πολεμικά μετάλλια και το κορμί του πληγές. Παράλληλα η σύζυγος του Καλλιόπη δεν σταμάτησε ούτε μια στιγμή το φιλόανθρωπικό της έργο. Μέρα και νύκτα μέσα στα Στρατιωτικά Νοσοκομεία έδειχνε τη στοργή της σε κάθε τραυματία και στεκόταν δίπλα σε κάθε οικογένεια που την είχε ανάγκη, συμπαραστεκόμενη όχι μόνο ηθικά αλλά και υλικά. Μετά και από τη Μικρασιατική Εκστρατεία ο σύζυγος της έπαθε φυματίωση που ξεκίνησε από ένα από τα τραύματα του στους πνεύμονες. Αυτό τον οδήγησε σε πρόωρο θάνατο. Το 1930 ο Δημήτριος Λύκας σαν Συνταγματάρχης έφυγε από τον κόσμο μας, αφήνοντας χήρα τη σύζυγο του και ορφανό τον ανήλικο γιο του.

Η γενναία Ηπειρώτισσα στάθηκε στο ύψος των περιστάσεων. Ανέθρεψε με στοργή και φροντίδα το μοναχογιό της εμπνέοντας του απέραντη αγάπη για την Πατρίδα. Ο Γιώργος της που μαθήτευσε στη Ζωσιμαία Σχολή ήταν εξαιρετικού ήθους και

άρχισε να διακρίνεται σαν αθλητής. Ήταν Γενικός Αρχηγός Ομάδας του Αθλητικού Σωματείου ΑΒΕΡΩΦ και Πρωταθλητής Ηπείρου στο λίθο. Η Καλλιόπη Λύκα με μεγάλη της ευχαρίστηση παρακολουθούσε τις προόδους του ενώ συνέχιζε με αμείωτη ένταση το κοινωνικό και φιλανθρωπικό της έργο. Ήδη από το 1911 είχε ιδρυθεί η πρώτη Σχολή Αδελφών Νοσοκόμων του Ερυθρού Σταυρού. Με την έναρξη των Βαλκανικών Πολέμων είχε ξεκινήσει και ένα ανθρωπιστικό κίνημα συμπαράστασης στους τραυματισμένους μαχητές. Πλήθος κυριών από την καλή κοινωνία, είχαν σπεύσει τότε να ντυθούν τη στολή της εθελόντριας αδελφής νοσοκόμας για να φροντίζουν τους τραυματίες. Πρώτες και καλύτερες η Πριγκίπισσα Αλίκη η οποία οργάνωσε τις νοσηλευτικές μονάδες στις εκστρατείες, η Ασπασία Ράλλη, κόρη του Πρωθυπουργού Κυριακούλη Μαυρομιχάλη, η οποία διακρίθηκε και για τις μαχητικές της ικανότητες στη Μάχη του Δρίσκου καθώς και η Άννα Παπαδοπούλου, αδελφή του Παύλου Μελά που είναι η πρώτη που ονομάστηκε Μάνα του Στρατιώτου. Το παράδειγμα των ευγενέστατων αυτών γυναικών ακολούθησαν και πολλές άλλες Ελληνίδες, γράφοντας μια ιστορία γεμάτη αγάπη στην Πατρίδα αλλά και στον συνάνθρωπο. Ενώ όμως οι πόλεμοι είχαν σταματήσει προσωρινά, η ιδέα του εθελοντισμού σε αυτό το θεάρεστο τομέα δεν είχε χαθεί. Η όμορφη εικόνα της εθελόντριας αδελφής εξακολουθούσε να γοητεύει τις Ελληνίδες του Μεσοπολέμου. Άρχισαν λοιπόν να συγκροτούνται πλήθος ομάδων εθελοντριών αδελφών του Ελληνικού Ερυθρού Σταυρού. Μια τέτοια ομάδα ιδρύθηκε στα Γιάννενα το 1939. Πολλές Γιαννιώτισσες έτρεξαν πρόθυμα να καταταγούν. Ανάμεσα τους και η Καλλιόπη Λύκα που βρήκε άλλη μια ευκαιρία για να σταθεί όλο στοργή δίπλα σε όποιον είχε ανάγκη. Δεν πέρασε πολύς καιρός και ήρθε η 28η Οκτωβρίου με την επίθεση των Ιταλών. Άγρυπνη η στοργική αδελφή Καλλιόπη Λύκα, παρέμενε στο πλευρό των τραυματισμένων στρατιωτών προσφέροντας τους την αγάπη της. Αυτά που έζησε στα Νοσοκομεία και στα Ορεινά Χειρουργεία δεν περιγράφονται. Τα κρυοπαγήματα τότε ήταν κάτι φοβερό. Πολλές φορές όταν οι νοσοκόμες έβγαζαν τις αρβύλες των φαντάρων, τα δάκτυλα και άλλα μέρη των κάτω άκρων τους έμεναν μέσα σ' αυτές. Η ίδια διηγώτο ότι είδε μέσα σε μια μέρα να ακρωτηριάζονται εκατό στρατιώτες. Το σπίτι της το είχε κυριολεκτικά διαλύσει. Σεντόνια, πετσέτες, σκεύη φαγητού, ρούχα τα είχε πάει στο Στρατιωτικό Νοσοκομείο για να προσθέσει κάτι και εκείνη στον εξοπλισμό του. Συχνά έφευγε επικεφαλής σε αποστολές για συνοδεία τραυματιών σε Νοσοκομεία της ενδοχώρας. Η μεταφορές αυτές ήταν πολύ επικίνδυνες και εκτελούνταν μόνο τη νύκτα γιατί την ημέρα οι φάλαγγες βομβαρδίζονταν. Μέσα σε αυτοκίνητα που δεν ήταν προορισμένα για τέτοιες μεταφορές, οι τραυματίες μας υπέφεραν φρικτά από την έλλειψη των στοιχειωδών ανέσεων.

Ο πόλεμος συνεχιζόταν και ο Στρατός μας νικούσε απελευθερώνοντας την Βόρειο Ήπειρο. Ο κόσμος πανηγύριζε και το ηθικό ακόμα και των τραυματιών ήταν ακμαιότατο. Η Καλλιόπη Λύκα πήγε στο Αργυρόκαστρο, στην Πρεμετή στο Λάμποβο, στο Καλαράτι και όπου αλλού ο Στρατός μας πολεμούσε. Στο Αργυρόκαστρο την περίμενε μια υπέροχη έκπληξη. Ο Βασιλεύς Γεώργιος την είχε ονομάσει «Μάνα του Στρατιώτου». Εκεί ήταν που την φώναξαν για πρώτη φορά οι στρατιώτες μας Μάνα ζητωκραυγάζοντας. Από τότε έφερε με υπερηφάνεια αυτό τον τίτλο και έτσι την αποκαλούσαν και την προσφωνούσαν όλοι οι στρατιωτικοί. Παράλληλα της ανατέθηκαν καθήκοντα υπεύθυνης για τη «Φανέλλα του Στρατιώτου», μιας οργανώσεως που φρόντιζε ηθικά και υλικά τον Έλληνα Στρατιώτη. Η οργάνωση αυτή στην περίοδο του Πολέμου με εντατική εθελοντική εργασία πολλών χιλιάδων Ελληνίδων απ' όλη την επικράτεια μπόρεσε να στείλει στο μέτωπο 127.000 δέματα με μάλλινο ιματισμό για τις ανάγκες των στρατιωτών μας.

Στις 31 Δεκεμβρίου 1940, λίγο πριν αλλάξει ο χρόνος έφθασε μέσα στους τραυματίες και ο γιος της, ο Ανθυπολοχαγός Γεώργιος Λύκας. Η γενναία Ελληνίδα Μητέρα αφού περιποιήθηκε στοργικά το τραύμα του παιδιού της, το έστειλε να πάρει αμέσως το φύλο πορείας για τη θέση του στο μέτωπο. Ο Διευθυντής του Νοσοκομείου θέλησε να τον κρατήσει μια μέρα για ιατρική παρακολούθηση. Την βρήκε όμως αντίθετη, και ήταν απόλυτη: «Το κρεβάτι έχω να το δώσω σε άλλον που είναι βαρύτερα τραυματισμένος!». Γιατί είναι αλήθεια ότι η Καλλιόπη Λύκα αισθανόταν Μάνα του κάθε Στρατιώτη και δεν ξεχώριζε κανένα ούτε βέβαια και το φυσικό της τέκνο. Ο νέος χρόνος, μετά τις νίκες της Πίνδου έφερε την εαρινή επίθεση των Ιταλών με ανασυγκροτημένες τις δυνάμεις τους. Ο Μουσολίνι που ήρθε ο ίδιος στην Αλβανία, είχε επιμεληθεί σχολαστικά αυτή την επιχείρηση. Τον περίμενε όμως άλλη μια αποτυχία και ταπεινωμένος επέστρεψε στη Ρώμη. Χιλιάδες οι νεκροί, άπειροι οι τραυματίες τόσο από τους Έλληνες όσο και από τους Ιταλούς, πολλοί μάλιστα από τους οποίους δεν είχαν μπορέσει να περισυλλέγουνε κατά τις αλλεπάλληλες υποχωρήσεις τους. Τους περίθαλψαν όμως με την πρέπουσα φροντίδα οι υγειονομικές υπηρεσίες μας. Πρώτη και καλύτερη η Μάνα που ο αλτρουισμός της δεν ξεχώριζε το δικό μας φαντάρο από τον εχθρό, φροντίζοντας κατά προτεραιότητα αυτόν που είχε μεγαλύτερη ανάγκη ανεξαρτήτως εθνικότητας.

Μετά τη νέα αποτυχία του Ντούτσε, ο Χίτλερ αποφάσισε να αναλάβει εκείνος την κατάληψη της Ελλάδας. Ατέλειωτες ορδές Γερμανών έφθασαν στα σύνορα μας και στις 6 Απριλίου του 1941 μας επετέθησαν. Οι Έλληνες σε μικρό χρονικό διάστημα έγραψαν άλλο ένα έπος. Κάποια ώρα όμως ήρθε το μοιραίο και κατάρρευσε το

μέτωπο. Η Μάνα του Στρατιώτου τότε έζησε τις φρικτότερες στιγμές της ζωής της μαζί με τους πυροβολητές της VIII Μεραρχίας που λόγω της συνθηκολογήσεως αναγκάστηκαν να αποχωρισθούν τα πυροβόλα τους. Με δάκρυα στα μάτια και αναφιλητά τα στεφάνωσαν με αγριολούλουδα. Ο Ταγματάρχης Κωνσταντίνος Βερσής, ήρωας από τη Μικρασιατική Εκστρατεία, Διοικητής της Μοίρας Πυροβολικού, αποφάσισε να τιμήσει με μεγαλειώδη τρόπο το Όπλο του. Συγκέντρωσε τους στρατιώτες του και αφού ασπάζθηκαν τα πυροβόλα, τους κάλεσε να στραφούν προς νότο με μέτωπο την υπόλοιπο Ελλάδα και να ψάλλουν τον Εθνικό Ύμνο. Στην συνέχεια διέταξε την καταστροφή των πυροβόλων με δυναμίτιδα. Τη στιγμή που εσειέτο το έδαφος από τις εκρήξεις, ο γενναίος Πυροβολάρχης θέλοντας να πεθάνει «στο κανόνι του επάνω» όπως λέει το εμβατήριο, στήριξε το περίστροφο στον κρόταφο του και πυροβολήθηκε. Ταυτόχρονα αυτοκτόνησαν και δύο Λοχίες, ενώ και πολλοί άλλοι ετοιμάσθηκαν να κάνουν το ίδιο. Ευτυχώς όμως που ακούστηκε η φωνή της Μάνας: «Σταματήστε! Η Πατρίδα δεν πέθανε και σας έχει ανάγκη! Αν χαθείτε εσείς ποιος θα την ελευθερώσει;». Ο σεβασμός που έτρεφαν οι στρατιωτικοί στο πρόσωπο της αλλά και το καθ' όλα λογικό επιχείρημα της σταμάτησε το κακό. Πάντως είναι αξιοσημείωτο το γεγονός ότι ο ηρωικός Ταγματάρχης με το τελευταίο γράμμα που είχε γράψει στην οικογένεια του προέτρεπε το Σωτηράκη τον μικρό του γιο, όταν μεγαλώσει να γίνει ένας καλός στρατιώτης και ευχόταν μια μέρα να πολεμήσουν μαζί.

Η Κατοχή έπεσε βαριά στην Πατρίδα μας. Πείνα, δυστυχία αλλά και προδοσίες δυστυχώς! Η Μάνα δεν έμεινε με δεμένα χέρια. Αρχικά μέχρι το τέλος Αυγούστου 1941 ασχολήθηκε με την περίθαλψη των τραυματιών. Στην συνέχεια δραστηριοποιήθηκε στην Εθνική Αντίσταση. Ξεκίνησε εκστρατεία για στρατολόγηση αγωνιστών. Ταξίδευε σε όλα τα χωριά ξεσηκώνοντας με πύρινα λόγια τους συμπατριώτες της. Ήδη από τις 9 Σεπτεμβρίου 1941 είχε ιδρυθεί ο Εθνικός Δημοκρατικός Ελληνικός Σύνδεσμος (Ε.Δ.Ε.Σ.). Ιδρυτής και Γενικός Αρχηγός ήταν ο Στρατηγός Ναπολέον Ζέρβας, γόνος της ηρωικής οικογένειας των Ζερβαίων του 1821. Αυτός ήταν ένας πραγματικός Έλληνας! Μπροστά στο συμφέρον της Πατρίδας δεν δίσταξε καθόλου να παραμερίσει την ιδεολογία του, δεχόμενος στις Τάξεις του κάθε έναν αγωνιστή με πατριωτικό φρόνημα, ανεξάρτητα από τις πολιτικές του πεποιθήσεις. Αν και αντιβασιλικός με έντονη δράση, αισθανόμενος την ανάγκη απόλυτης ομοψυχίας μπροστά στον εχθρό του Έθνους είχε δηλώσει: «Προκειμένου ν' αποτραπεί ο εμφύλιος πόλεμος και ο τόπος μας να βρει, κατά την ώρα της συμμαχικής νίκης, την δικαίωση που του αξίζει, δεν θα είχα την παραμικρή αντίρρηση να ξαναγουρίσει ο Βασιλεύς Γεώργιος στην

Ελλάδα». Τέτοιο ήταν το ήθος του και ο πατριωτισμός του!

Οι Τάξεις του ήρωα Στρατηγού Ζέρβα δεν άργησαν να πυκνώσουν. Πολλοί πατριώτες κυρίως από την Ήπειρο βγήκαν στα βουνά για να πολεμήσουν τον κατακτητή. Ανάμεσα τους βέβαια και η Καλλιόπη Λύκα όχι τώρα μόνο σαν εθελόντρια νοσοκόμα αλλά σαν μάχιμη Αντάρτισσα. Ντυμένη πάντα στο χακί, φορώντας αρβύλες και με το όπλο στο χέρι ορμούσε πρώτη στη μάχη. Ήταν ήδη πενήντα τριών χρονών και είχε περάσει μια δύσκολη ζωή απόλυτα ταυτισμένη με την έννοια του Καθήκοντος. Η καρδιά της όμως ήταν όλο φλόγα και αγάπη για την Πατρίδα αλλά και για το συμπολεμιστή της. Μετά τη μάχη ξαναγινόταν νοσοκόμα και η αγνή φίλη καθενός που ήθελε να ακούσει μια καλή κουβέντα εκείνα τα δύσκολα χρόνια.

Όταν απελευθερωθήκαμε από τους Γερμανούς διαλύθηκαν οι αντιστασιακές οργανώσεις μη έχοντας λόγο υπάρξεως, αφού ο αντίπαλος τους είχε αποχωρήσει νικημένος από το Ελληνικό έδαφος. Έτσι λοιπόν και οι γενναίοι Αντάρτες του Ζέρβα αφού παρέδωσαν τον οπλισμό τους, επέστρεψαν στα καθημερινά τους έργα. Η Καλλιόπη Λύκα επέστρεψε στις Τάξεις του Ελληνικού Στρατού ξαναπαίρνοντας πάλι τη θέση της σαν Μάνα του Στρατιώτου. Δυστυχώς όμως για την Πατρίδα μας τα βάσανα δεν είχαν τελειώσει. Όπως γνωρίζουμε, μετά τη Συμφωνία της Βάρκιζας, ο αποκαλούμενος «Ελληνικός Λαϊκός Απελευθερωτικός Στρατός» των Κομμουνιστών επισήμως είχε διαλυθεί. Ένα μέρος του όμως είχε φύγει στα όμορα Κομμουνιστικά Κράτη. Τα Κράτη αυτά που ήταν εχθρικά για την Ελλάδα έχοντας ακόμα και εδαφικές βλέψεις σε βάρος μας, δέχθηκαν πρόθυμα τους Κομμουνιστές. Στη συνέχεια τους εξόπλισαν και άρχισαν σχολαστικά τη στρατιωτική τους εκπαίδευση. Την άνοιξη του 1946 με το πέρας της εκπαιδεύσεως, οι Κομμουνιστές κατά ομάδες άρχισαν να περνούν τα σύνορα μας και να διασκορπίζονται στα βουνά ακολουθώντας πιστά ένα άριστα καταστρωμένο σχέδιο. Παραμονή λοιπόν των εκλογών που είχαν προκηρυχθεί για τις 31 Μαρτίου 1946, μια Κομμουνιστική Ομάδα που «έδρευε» στον Όλυμπο, επιτέθηκε αιφνιδιαστικά στο Σταθμό Χωροφυλακής του Λιτόχωρου. Στη μάχη σκοτώθηκαν δεκατρείς Χωροφύλακες και αιχμαλωτίστηκαν άλλοι τρεις. Η Κυβέρνηση προσπάθησε να υποβαθμίσει το γεγονός, όμως το κακό συνεχίστηκε και πήρε τρομακτικές διαστάσεις. Με αυτή την επίθεση οι Κομμουνιστές είχαν ξεκινήσει μια ολέθρια ανταρσία με σκοπό να επιβάλουν βία στη Χώρα μας ένα καθεστώς ίδιο με αυτό που υπήρχε μέχρι πρότινος στην Αλβανία, στη Βουλγαρία, Σοβιετική Ένωση και στα άλλα κράτη του Υπαρκτού Σοσιαλισμού. Όλοι μας γνωρίζουμε πόσους νεκρούς, πόση δυστυχία, τι

καταστροφές έφεραν στην Πατρίδα μας τα γεγονότα που επακολούθησαν και το πόσο ακριβά τα πλήρωσε όλα αυτά ο Λαός μας.

Σε όλο αυτό το διάστημα η Μάνα του Στρατιώτη συνέχισε με αυταπάρνηση τον αγώνα της. Πιστή στο Καθήκον βρισκόταν πάντα στην πρώτη γραμμή του πυρός ενθαρρύνοντας τους φαντάρους στη μάχη και παρηγορώντας ή περιθάλπτοντας τους τραυματίες στην ανάπαυλα των επιχειρήσεων. Στις φονικές μάχες που διεξήχθησαν στο Νεστόριο τραυματίστηκε ξανά ο μοναχογιός της. Επειδή μάλιστα της είπαν ότι είναι σοβαρά βρήκε λίγο χρόνο να τρέξει να τον δει. Όταν έμαθε τις ηρωικές του πράξεις που προηγήθηκαν του τραυματισμού του, η καρδιά της γέμισε υπερηφάνεια. Το αγκάλιασε και του είπε: «Τώρα είσαι παιδί μου! Θα σε φιλήσω σαν Μάνα του Στρατιώτου και το φιλί αυτό θα είναι το εύγε της παλικαροσύνης σου!». Και αμέσως έφυγε τρέχοντας για να γυρίσει στους συμπολεμιστές της. Ο γιος της τελικά επέζησε αλλά έμεινε τυφλός από το ένα μάτι για ολόκληρη την υπόλοιπη ζωή του! Δεν άργησε όμως και η σειρά της. Στις 9 Μαΐου του 1948 στην Κοίτη Βροντού τραυματίστηκε και η Μάνα από νάρκη. Η ηρωίδα μας όμως με δεμένα τα τραύματα της συνέχισε το έργο της, πολεμώντας αλλά και προσφέροντας την αγάπη της στον συμπολεμιστή της μέχρι το τέλος των επιχειρήσεων.

Όταν τελείωσαν όλα αυτά η Καλλιόπη Λύκα γύρισε στο σπίτι της στα Γιάννενα. Το βρήκε λεηλατημένο. Δεν υπήρχε ούτε καρέκλα να καθίσει. Την περίμεναν και άσκημα νέα. Είχαν σκοτώσει την αγαπημένη της ανιψιά, μια όμορφη γιατρίνα που είχε προσφέρει τόσα πολλά στους συνάνθρωπους της εκείνη τη φρικτή περίοδο. Παρ' όλα αυτά η γενναία Ηπειρώτισσα δεν λύγισε. Στάθηκε όρθια και σαν γνήσια Ελληνίδα συνέχισε το έργο της δίπλα στον στρατιώτη και γενικά σε κάθε συνάνθρωπο της που είχε ανάγκη. Στις 25 Ιουνίου 1950 ξέσπασε ο πόλεμος στην Κορέα με εισβολή Κομμουνιστών από στο βόριο τμήμα της στο νότιο. Η Ελλάδα δέχθηκε έκκληση για στρατιωτική βοήθεια και ανταποκρίθηκε με την αποστολή ενός ενισχυμένου Τάγματος Πεζικού καθώς και ενός Σμήνους Μεταφορών. Σε αυτόν τον πόλεμο που κράτησε μέχρι τις 27 Ιουλίου του 1953 δεν ήταν δυνατόν να λείψει η Μάνα του Στρατιώτου. Ήταν και εκεί παρούσα προσφέροντας τις πολύτιμες υπηρεσίες της.

Μετά και απ' αυτό τελείωσαν οι πόλεμοι και οι ανταρσίες, αλλά οι πληγές τους δεν

είχαν επουλωθεί. Παντού υπήρχαν τραυματίες, μαυροφορεμένες γυναίκες και ορφανά παιδάκια. Η ρημαγμένη ύπαιθρος είχε εγκαταλειφθεί από τους κατοίκους της που είχαν αναζητήσει συνθήκες ασφαλέστερης ζωής στις πόλεις. Η Μάνα βρέθηκε πάλι στην πρώτη γραμμή του Καθήκοντος, από το πρωί μέχρι το βράδυ στα Στρατιωτικά Νοσοκομεία και στα Στρατόπεδα. Ανέλαβε και Πρόεδρος στη «Φανέλλα του Στρατιώτου», επικεφαλής πληθώρας γυναικών που προσέφεραν εθελοντικά πολύτιμες υπηρεσίες στον υπό αναδιοργάνωση Στρατό μας. Ποιος δεν θυμάται εκείνη την εποχή και τις «παιδουπόλεις» πλημμυρισμένες από τα ορφανά παιδιά, θύματα της Κομμουνιστικής Ανταρσίας που ήταν η πιο φονική περίοδος της ιστορίας μας. Ακούραστη η Μάνα του Στρατιώτη προσέφερε και εκεί την αγάπη της ακολουθώντας τη Βασίλισσα Φρειδερίκη που ήταν η οργανώτρια τους. Πέρα απ' αυτά οι Γιαννιώτες συχνά την έβλεπαν να περιφέρεται στις φτωχογειτονιές για συμπάρσταση στους δυστυχείς και για να μοιράζει ότι μπορούσε να αγοράσει με τα δικά της χρήματα. Το φτωχικό της σπίτι δεν είχε ποτέ θέρμανση και πολλές φορές διαθέτοντας όλα της τα χρήματα σε φιλανθρωπίες, έφθασε στο σημείο να μην έχει η ίδια ούτε να φάει!

Τα χρόνια περνούσαν και αλύπητα γέρασαν τη Μάνα. Τα κουρασμένα από τις αρβύλες πόδια της άρχισαν να πιάνονται και οι πόνοι ήρθαν στο ταλαιπωρημένο κορμί της. Μεγάλη όμως η δύναμη της ψυχής της. Τακτική στην Εκκλησία παρακολουθούσε με κατάνυξη τη λειτουργία. Μοναδική της παρηγοριά η Παναγία την οποία πάντα παρακαλούσε, όχι για τον εαυτό της αλλά πάντα για την Ελλάδα, την Πατρίδα που τόσο πολύ αγάπησε αυτή η αξιολάτρευτη Ηπειρώτισσα. Σιγά σιγά άρχισαν να εξαντλούνται οι δυνάμεις της και κάποια στιγμή χρειάστηκε νοσοκομειακή φροντίδα. Δυστυχώς όμως δεν τη δέχθηκαν στο Στρατιωτικό Νοσοκομείο, εκεί που εκείνη όλα τα δύσκολα χρόνια είχε προσφέρει τόσα πολλά! Ξεχασμένη παντελώς από την Πολιτεία αλλά περιτριγυρισμένη από πολλούς φίλους, συμπολεμιστές αλλά και από τους ευεργετηθέντες της, στις 15 Φεβρουαρίου του 1982, πλήρης ημερών σε ηλικία 93 ετών, η ηρωίδα έφυγε απ αυτόν τον κόσμο. Ανάλαφρη η ψυχή της πέταξε πάνω από το Γράμμο, την Πίνδο και τα άγρια βουνά της Βορείου Ηπείρου για να επιστρέψει στο Θείο Δημιουργό, πλάι στις ψυχές τόσων άλλων ηρωίδων που μόνο η δική μας ιστορία έχει να επιδείξει. Η αείμνηστος Καλλιόπη Λύκα υπήρξε το πρότυπο της Ελληνίδας. Σύζυγος ήρωα, μητέρα ήρωα, στοργική νοσοκόμα στο πλευρό του τραυματία και λείαινα στη μάχη! Το φέρετρό της σκεπάσθηκε με τη γαλανόλευκο και τα παράσημα της πήραν την θέση τους. Όμως δεν της απενεμήθησαν οι τιμές που θα έπρεπε και δεν ακούσαμε τίποτα γι' αυτή από τα «μέσα μαζικής ενημέρωσης»! Σήμερα μόνο ένα έντυπο υπάρχει αφιερωμένο στη θρυλική Μάνα και είναι από την παλιά συνεργάτιδα της,

τη Γιαννιώτισσα τ. Πανεπιστημιακό κυρία Μαίρη Κωστή που μας έδωσε αρκετές πληροφορίες για τη ζωή της .

Πηγή: fdathanasiou.wordpress.com